

Informatiebericht SUA (INTERN)

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/63 Beoordeling veilig derde land - Kirgizië
Kenmerk (digijust)	3347010
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Vw 30a. Niet ontvankelijk / Vw 30a.1c Veilig Derde land / Vw 30a.1c Informatie voor uitvoering
Relatie met	IB 2021/8 Beoordelen veilige derde landen in de asielprocedure/ Factsheet TOELT Kirgizië: Informatie ter beoordeling van 'veilig derde land'
Geldig vanaf	26-05-2021
Geldig tot en met	26-05-2023

1. Aanleiding

Dit informatiebericht gaat over de beoordeling van Kirgizië als veilig derde land.

Zie voor algemene informatie aangaande de toepassing van 'Veilig derde land' Informatiebericht nummer 2021/8.

2. Inhoud/Toelichting

Voor elk land dat als veilig derde land wordt aangemerkt geeft de IND een algemene beoordeling waar het gaat om:

- de mogelijkheid om asiel aan te vragen;
- de vraag of er gedwongen terugkeer naar het land van herkomst van asielzoekers en erkende vluchtelingen plaatsvindt; en
- de behandeling van asielzoekers en erkende vluchtelingen in het betreffende derde land.

Hiervoor is goede landeninformatie nodig. Voor Kirgizië heeft TOELT op 20 mei 2020 een factsheet gepubliceerd. Op basis hiervan heeft de IND beoordeeld of Kirgizië in het algemeen als veilig derde land kan worden aangemerkt voor asielzoekers en vluchtelingen afkomstig uit andere landen.

Beoordeling van Kirgizië als veilig derde land:

Kirgizië is partij bij de relevante internationale verdragen. Het verbod op refoulement is vastgelegd in artikel 12 van de Kirgizische vluchtelingenwet uit 2002. Er zijn concrete gevallen gemeld waaruit blijkt dat Kirgizië het non-refoulement beginsel schendt. Zo melden verschillende organisaties, zoals UNHCR en de delegatie van de VN Working Group on Enforced or Involuntary Disappearances (WGEID), in 2019 dat er wel degelijk sprake zou zijn van refoulement in Kirgizië. Zo schrijft de WGEID dat de wetgeving en de praktijk niet in lijn zijn met het verbod op refoulement en dat Kirgizië vreemdelingen gedwongen zou hebben teruggestuurd of uitgeleverd aan omliggende staten waar zij gevaar lopen. UNHCR stelde dat het mechanisme voor de verwijzing van asielzoekers door de grensautoriteiten naar de relevante competente autoriteiten inadequaat is. Zo zou er sprake zijn van vertraging in het registreren van asielaanvragen. Zelfs het weigeren van het indienen van asielaanvragen zonder een deugdelijke inhoudelijke beoordeling komt frequent voor. Dientengevolge lopen asielzoekers het risico op refoulement. Op grond van de nationale wetgeving kunnen asielzoekers in beroep gaan tegen

afwijzende asielbeslissingen. Echter, geen van de afwijzende asielbeslissingen werd in 2018 vernietigd door de rechterlijke macht.

Kirgizië is samen met een aantal andere Gemenebest van Onafhankelijke Staten (GOS) landen partij is bij het Minskverdrag uit 1993. Hierin is een bepaling opgenomen over verplichte medewerking van lidstaten aan uitleveringsverzoeken van andere lidstaten.

Gülenisten

Turkije oefent druk uit op Kirgizië om bepaalde aanhangers van de beweging van Fethullah Gülen uit te leveren, vooralsnog lijkt het erop dat Kirgizië de druk vanuit Ankara echter heeft weten te weerstaan. In september 2018 bezocht de Turkse president Erdogan Kirgizië, waar hij een lijst met 13 namen van Gülenaanhangers presenteerde aan de Kirgizische president met het verzoek deze uit te leveren. Eind 2019 werden twee medewerkers van Gülen scholen in Kirgizië vastgezet om uitgezet te worden naar Turkije. De Kirgizische rechter heeft de uitzetting echter tegengehouden. De twee hebben inmiddels asiel gevraagd in Kirgizië.

Oeigoeren

Er zijn berichten dat Kirgizië Oeigoeren uitzet naar China. Zo meldde Global Risk Insights in oktober 2016 dat de uitlevering van Oeigoerse separatisten uit Oezbekistan, Kazachstan en Kirgizië aan China, waar zij het risico op lopen op de doodstraf, een zorg is van internationaal belang. China heeft meerdere uitleveringsverdragen waardoor het Chinese rechtssysteem ver buiten haar eigen grenzen reikt. Vanaf midden 1990 werkte Kazachstan en Kirgizië samen met China aan het uitleveren van Oeigoeren aan China.

Kirgizië voorziet in een nationale asielprocedure op grond van *Wet nr. 44 'Over vluchtelingen'* van 25 maart 2002. De praktische kant van deze wet is uitgewerkt in de *'Bepaling over het werken met vluchtelingen in de Kirgizische Republiek'* van 4 april 2003. De Staatsmigratiedienst is verantwoordelijk voor de uitvoering van de wet. De wet voorziet in het verstrekken van asiel of een vluchtelingenstatus en de bescherming van asielzoekers en vluchtelingen. Volgens UNHCR zien de autoriteiten het afgeven van asiel als een politieke daad en niet als een humanitaire. Asielaanvragen die zijn ingediend door onderdanen uit China, Turkije en Oezbekistan blijven dan ook vaak jaren in behandeling zonder een mogelijkheid op een gehoor.

Volgens de US State Department werkt de Kirgizische overheid samen met de UNHCR en andere organisaties om bescherming en hulp te bieden aan vluchtelingen, asielzoekers, staatlozen en andere personen. In april 2019 waren er volgens de State Migration Service 193 vluchtelingen in Kirgizië, waaronder 87 Afghaanse vluchtelingen. UNHCR beslist niet in asielzaken maar zij merken echter wel bepaalde mensen als mandaatvluchteling aan. Indien deze niet ook door de Kirgizische autoriteiten als vluchteling worden erkend, hebben deze mensen geen verblijfsstatus in Kirgizië en geen recht op voorzieningen. UNHCR probeert hen onder te brengen in het Kirgizische systeem. De UNHCR melde in januari 2019 dat er in Kirgizië op dat moment 333 vluchtelingen aanwezig waren. 187 van deze 333 vluchtelingen waren door Kirgizië erkend onder het Vluchtelingenverdrag van 1951. De andere 146 vluchtelingen waren erkend op individuele merites onder het mandaat van de UNHCR. Enkel vluchtelingen die erkend zijn door de Kirgizische overheid hebben het recht op basisvoorzieningen zoals toegang tot de arbeidsmarkt, het recht op gezondheidszorg en onderwijs. Mandaatvluchtelingen die slechts door de UNHCR zijn erkend hebben deze rechten niet omdat zij geen juridische status hebben in het land. UNHCR is actief aan het lobbyen met de Kirgizische autoriteiten om de status van deze groep vluchtelingen te reguleren.

Asielzoekers die in Kirgizië asiel aanvragen krijgen een getuigschrift waarmee zij zich kunnen inschrijven op het adres waar zij verblijven. Dit getuigschrift is drie maanden geldig, daarna wordt het verlengd tot een beslissing is genomen op het

asielverzoek, de beroepsfase inbegrepen. Personen die in Kirgizië als vluchteling worden erkend leveren hun getuigschrift in en krijgen een identiteitsbewijs voor vluchtelingen, waarmee zij zich weer kunnen registreren op hun woonadres. Mandaatvluchtelingen, die alleen door UNHCR zijn erkend, hebben geen legale verblijfsstatus in Kirgizië.

Volgens artikel 13 van de wet *'Over vluchtelingen'* hebben asielzoekers en erkende vluchtelingen dezelfde rechten en plichten als buitenlanders in Kirgizië. De regering verleent wettelijke toestemming om te werken aan personen die volgens de UNHCR vluchtelingen zijn en aan wie de regering de officiële verblijfsstatus in het land heeft verleend. Volgens de regering komen niet alle vluchtelingen in aanmerking voor de verblijfsstatus. Personen waarvan de UNHCR heeft vastgesteld dat ze vluchtelingen zijn, maar aan wie de regering geen legaal verblijf heeft verleend, mogen op grond van de wet niet werken, hebben geen toegang tot medische diensten of identiteitsdocumenten. Daarom zijn ze vatbaar voor uitbuiting door werkgevers die ondermaatse lonen betalen, geen uitkering verstrekken en de arbeidsvoorschriften niet naleven. Asielzoekers hebben geen recht om te werken.

De regering acht personen die volgens de UNHCR niet in aanmerking kwamen voor de vluchtelingenstatus, evenals asielzoekers die geen officiële status hebben, niet in aanmerking voor door de staat gesponsorde sociale uitkeringen. Vluchtelingen met een officiële status in het land hebben toegang tot basisvoorzieningen. Volgens UNHCR genieten alleen de door de regering erkende vluchtelingen basisrechten, waaronder het recht op werk en toegang tot gezondheidszorg en onderwijs. Mandaatvluchtelingen die door UNHCR werden erkend, genieten deze rechten niet omdat ze geen wettelijke status hebben in het land.

In de Kirgizische Republiek zijn tegen betaling gezondheidsdiensten voor vluchtelingen en asielzoekers beschikbaar. De premies voor de ziektekostenverzekering die vluchtelingen en asielzoekers moeten betalen, zijn vele malen hoger dan die voor staatsburgers, waardoor het onbereikbaar is voor de meeste zorgbehoevende personen. UNHCR koopt daarom jaarlijkse verzekeringen van het Mandatory Health Insurance Fund (MHIF) voor mandaatvluchtelingen, asielzoekers en een aantal vluchtelingen uit de Conventie met specifieke behoeften en kwetsbaarheid, zodat ze adequate gezondheidszorg kunnen krijgen. Door de Kirgizische regering erkende vluchtelingen mogen niet bijdragen aan het nationale pensioenstelsel.

Er wordt geen financiële steun of openbare accommodatie geboden door de Kirgizische regering terwijl asielaanvragen in behandeling zijn.

Conclusie:

Gelet op het vorenstaande merkt de IND Kirgizië in zijn algemeenheid niet aan als veilig derde land vanwege:

- het mogelijk gedwongen terugsturen van asielzoekers naar het land van herkomst en;
- het feit dat de toegang tot basisvoorzieningen zoals toegang tot de arbeidsmarkt, het recht op gezondheidszorg en onderwijs niet voor iedereen toegankelijk is.

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met JZ en DMB.